

	5.Haz	12.Haz	Değişim		5.Haz	12.Haz	Değişim
BIST-100 Endeksi	110.022	109.835	-% 0,2 ▼	EUR/USD	1,1284	1,1254	-% 0,3 ▼
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%8,81	%9,29	48 bp ▲	USD/TL	6,7680	6,8106	% 0,6 ▲
Türkiye 5 Yıllık CDS	425	475	49 bp ▲	EUR/TL	7,6440	7,6677	% 0,3 ▲
MSCI GOÜ Borsa Endeksi	1.003	987	-% 1,6 ▼	Altın (USD/ons)	1.685	1.730	% 2,6 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%0,91	%0,70	-21 bp ▼	Petrol (USD/varil)	42,3	38,7	-% 8,4 ▼

bp: baz puan

Geçtiğimiz hafta küresel piyasaların odağında Fed toplantısı yer aldı. Fed politika faizini değiştirmeyerek %0-0,25 aralığında tutarken, varlık alımlarının en az mevcut seviyelerde devam edeceğini belirtti. Ancak, Fed üyelerinin projeksiyonlarının ekonomik toparlanmanın uzun bir vadeye yayılacağına işaret etmesi ve salgında ikinci dalga yaşanacağına dair endişeler piyasalar üzerinde baskı yarattı. Geçen hafta OECD ve Dünya Bankası'nın küresel ekonomiye ilişkin tahminleri de karamsar bir görünüme işaret etti. Özellikle Euro Alanı'nda açıklanan verilerin zayıf bir ekonomik tablo çizmeye devam ettiği izleniyor. Yurt içinde açıklanan veriler de salgının olumsuz etkisini yansıtmayı sürdürürken, Nisan ayı sanayi üretimindeki %31,4'lük düşüş öne çıktı. Covid-19 salgınına bağlı olarak turizm geliri elde edilememesi ve ihracattaki hızlı düşüş cari dengede öngörülerin üzerinde bozulmaya yol açtı. Bu hafta küresel piyasalarda salgına ilişkin gelişmelerin yanı sıra yoğun veri gündemi izlenecek.

Fed faiz oranlarında değişikliğe gitmedi.

Fed geçtiğimiz haftaki toplantısında, politika faizini değiştirmeyerek %0-0,25 aralığında tuttu. Toplantı sonrası yayımlanan açıklamada; Nisan toplantısındaki ifadeler büyük ölçüde korunurken, salgının ekonomik aktivite, enflasyon ve istihdam üzerinde kısa vadede ağır baskı yaratmaya devam edeceği ve orta vadede ekonomik görünüm açısından kayda değer riskler yarattığı ifade edildi. Ayrıca, varlık alımlarının en az mevcut seviyelerde devam edeceği de belirtildi. Aralık ayında yayımlanan tahminlerinde revizyona giden Fed üyeleri, politika faiz oranının 2022 sonuna kadar sıfıra yakın seviyede kalmasını bekliyor. ABD ekonomisinin bu yıl %6,5 daralacağını, 2021'de ise %5 büyüyeceğini tahmin eden Fed üyeleri, bu yıl işsizlik oranının %9,3, kişisel tüketim harcamalarındaki (PCE) artışın %0,8, çekirdek PCE artışının %1 olacağını öngörüyor.

ABD'de açıklanan veriler...

ABD'de haftalık işsizlik maaşına başvuran kişi sayısı 6 Haziran'da sona eren haftada beklentilerin bir miktar altında gerçekleşerek 1,54 milyon oldu. Böylece, salgın sürecinde işsizlik maaşına başvuran toplam kişi sayısı 44 milyonu aştı. TÜFE Mayıs ayında aylık bazda %0,1 gerilerken, yıllık bazda %0,1 arttı. Böylece, TÜFE'de 3 ay üst üste düşüş kaydedilmiş oldu. Salgının ekonomik aktiviteyi durma noktasına getirmesiyle azalan talep nedeniyle TÜFE Nisan'da aylık bazda %0,8 gerileyerek Aralık 2008'den bu yana en büyük düşüşünü sergilemişti.

Euro Alanı'nda Nisan'da sanayi üretimi %17,1 geriledi.

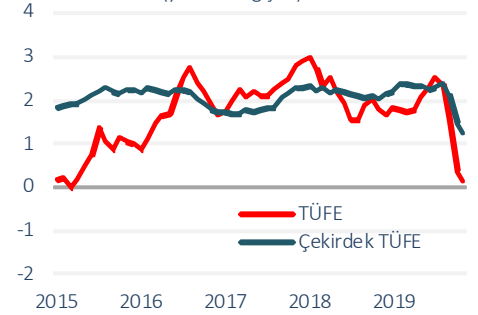
Eurostat Euro Alanı için ilk çeyrek ekonomik daralma oranını %3,8'den %3,6'ya revize etti. Bu dönemde, azalan hanehalkı tüketim harcamaları ile yatırımlar GSYH'yi 3,5 puan aşağı çekti. Bölgede sanayi üretimi Nisan ayında önceki aya göre %17,1, yıllık bazda da %28 oranında gerileyerek verinin yayımlanmaya başlandığı 1991 yılından bu yana en sert düşüşünü kaydetti.

İngiltere'de salgının ekonomik aktivite üzerindeki olumsuz etkisi büyüme verilerinde gözlemlendi. İngiltere ekonomisi Nisan'da aylık bazda %20,4 ile rekor seviyede daraldı. Sanayi üretimi de bu dönemde %20,3 azalarak %15 olan daralma beklentisinin üzerinde düşüş kaydetti.

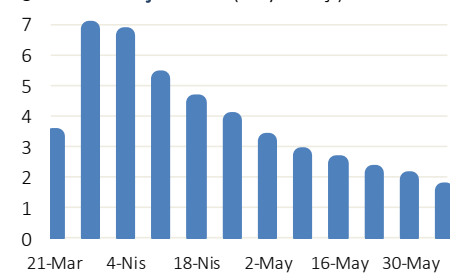
Dünya Bankası ve OECD güncel tahminlerini açıkladılar.

OECD, salgının kontrol altına alındığını veya 2020 sonuna kadar salgında ikinci dalganın yaşanacağını dikkate alan 2 senaryoya göre tahminlerini açıkladı. Buna göre, salgının kontrol altına alındığı senaryoda dünya ekonomisinin bu yıl %6 oranında daralacağı,

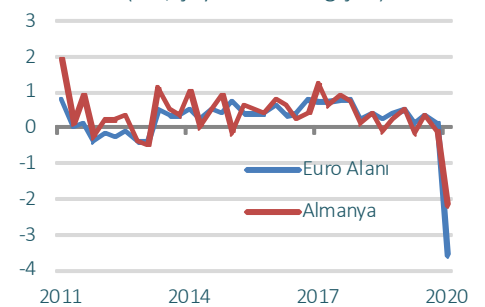
ABD Tüketici Fiyatları
(yıllık % değişim)

ABD Haftalık İşsizlik Maaşı
Başvuruları (milyon kişi)

Euro Alanı ve Almanya'da Büyüme
(ma, çeyreklik % değişim)

Kaynak: Datastream

2021'de %5,2 genişleyeceği öngörülüyor. İkinci dalganın yaşanması halinde ise; küresel ekonominin bu yıl %7,6 küçüleceği, 2021 yılında %2,8 büyüyeceği tahmin ediliyor. Türkiye ekonomisinin de söz konusu senaryolar altında sırasıyla %4,8 ve %8,1 oranlarında küçüleceği tahmin ediliyor. Her iki senaryoda da pandemi öncesi seviyelere ulaşmanın uzun zaman alacağı ve krizin yaşam standartları, işsizlik ve yatırımlar üzerinde uzun vadeli olumsuz etkilerinin olacağı ifade edildi.

Dünya Bankası, küresel ekonomide bu yıl %5,2 daralma, 2021'de %4,2 büyüme öngördüğünü açıkladı. Kuruluş bu yıl küresel ekonomide 2. Dünya Savaşı'ndan bu yana en derin resesyona yaşanacağını belirtti. 2020 yılında gelişmiş ülkelerin %7 daralacağını öngören Dünya Bankası, gelişmekte olan ülkelerin de %2,5 küçülmesini bekliyor. Türkiye ekonomisinin de bu yıl %3,8 daraldıktan sonra 2021'de %5 büyüyeceği öngörülüyor. Bu ayın sonuna doğru Küresel Ekonomik Görünüm raporunu yayımlayacak olan IMF'nin de tahminlerini düşürmesi bekleniyor.

İşsizlik oranı Mart döneminde %13,2 oldu.

Yurt içinde işsizlik oranı Mart döneminde yıllık bazda 0,9 puan azalarak %13,2'ye geriledi. Bu dönemde işgücüne katılım oranı %48,4 seviyesine inerken, istihdam oranı %42 oldu. 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı yıllık bazda 0,6 puan azalarak %24,6'ya gerilerken, tarım dışı işsizlik oranı %15 seviyesinde gerçekleşti. Mart döneminde hizmet sektörü istihdamında geçen yılın aynı dönemine göre kaydedilen 903 bin kişilik düşüş dikkat çekti. Mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı ise bir önceki döneme göre 0,3 puan artarak %13 oldu.

Sanayi üretimi Nisan'da yıllık bazda %31,4 oranında geriledi.

Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre, sanayi üretimi Nisan ayında yıllık bazda %31,4 azaldı. Bu dönemde %33,3 oranında gerileyen imalat sanayiinde, en büyük daralma %77,6 ile motorlu kara taşıtlarında olurken, bunu %61 ile deri ürünleri, %60,3 ile tekstil ve giyim eşyası imalatı izledi. Sanayi üretimi mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre de aylık bazda %30,4 daraldı. Sabit fiyatlarla perakende satış hacmi de Nisan'da aylık bazda %21 (yıllık bazda %19,3) geriledi. TÜİK, Nisan ayında KDV beyannamelerinin tamamı verilmediği için sanayi üretim endeksinin alternatif veri kaynakları kullanılarak hesaplandığını belirterek, verilerin temin edilmesinin ardından gerekli olması halinde endekslerin revize edileceğini duyurdu.

Cari açık Nisan'da 5,1 milyar USD ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti.

Cari açık Nisan ayında geçen yılın aynı dönemdeki değerinin 11 katına çıkarak 5,1 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Piyasa beklentisi cari açığın 4,5 milyar USD civarında olacağı yönündeydi. Bu dönemde Covid-19 salgınına bağlı olarak turizm geliri elde edilememesi ve ihracattaki hızlı düşüş cari dengedeki bozulmada etkili oldu. Nisan'da 12 aylık kümülatif verilere göre cari açık 3,3 milyar USD ile Mart 2019'dan bu yana en yüksek düzeyinde gerçekleşti ([Ödemeler Dengesi raporumuz](#)).

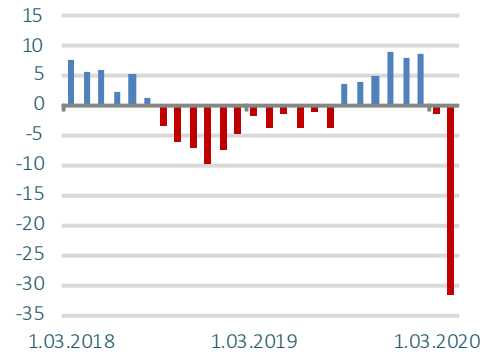
Merkezi Yönetim Bütçesi Mayıs ayında 17,3 milyar TL açık verdi.

Bütçe açığı Mayıs'ta yıllık bazda %43,5 genişleyerek 17,3 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde bütçe gelirleri yıllık bazda %4,8 azalırken, bütçe harcamaları %2,2 artış kaydetti. Yılın ilk 5 ayında ise bütçe gelirlerinde ve harcamalarında kaydedilen artışlar sırasıyla %12 ve %15,7 oldu. Aynı dönemde 90,1 milyar TL olan bütçe açığı 2020 yılı için belirlenmiş olan açık tahmininin %65'ine yaklaştı.

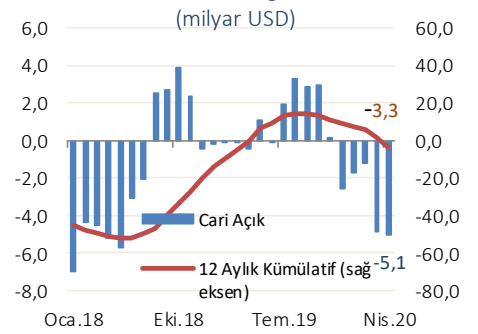
Finansal piyasalar...

Geçen haftanın ilk yarısında olumlu bir seyir izleyen küresel piyasalar ikinci dalgaya ilişkin artan endişeler ve Fed'in açıklamalarının ekonomik toparlanmanın uzun bir vadeye yayılacağına işaret etmesiyle baskı altında kaldı. Piyasalardaki oynaklığı gösteren VIX endeksi 36 seviyesine yükseldi. Petrol fiyatları ise haftalık bazda %8,4 gerileyerek 38,7 USD/varil oldu. BIST-100 endeksi geçtiğimiz hafta %0,2 düşüş kaydetti. Türkiye'nin CDS primi 49 baz puan artarak haftayı 475 düzeyinde tamamladı. USD/TL kuru %0,6 yükselerek 6,8106 seviyesinde gerçekleşti. Bu hafta küresel piyasalarda yoğun bir veri gündemi izlenecek, yurt içinde ise TCMB Beklenti Anketi açıklanacak.

Türkiye'de Sanayi Üretim Endeksi (TEA, yıllık % değişim)

Cari Denge

Veri Gündemi

		Dönemi	Piyasa Beklentisi	Önceki
15 Haziran	TR Bütçe Dengesi	Mayıs	-17,3 milyar TL(G)	-43,2 milyar TL
	New York Fed İmalat Endeksi	Haziran	-30	-48,5
	Çin Sanayi Üretimi, yıllık	Mayıs	%4,4(G)	%3,9
	Çin Perakende Satışlar, yıllık	Mayıs	-%2,8(G)	-%7,5
16 Haziran	6 Ay Vadeli Hazine Bonosu Yeniden İhracı	Haziran		
	3 Yıl Vadeli TLREF'e Endeksli Devlet Tahvilinin Yeniden İhracı	Haziran		
	ABD Sanayi Üretimi, aylık	Mayıs	%2,5	-%11,2
	ABD Perakende Satışlar, aylık	Mayıs	%7,6	-%16,4
	Euro Alanı ZEW Beklenti Endeksi	Haziran	-	46
	Almanya TÜFE, nihai aylık	Mayıs	-%0,1	-%0,1
17 Haziran	ABD Yeni Konut Başlangıçları, adet	Mayıs	1,1 milyon	0,9 milyon
	Euro Alanı TÜFE, nihai aylık	Mayıs	-%0,1	%0,3
18 Haziran	ABD Haftalık İşsizlik Maaşı Başvuruları, kişi	7-13 Haz	1,3 milyon	1,54 milyon
19 Haziran	TCMB Beklenti Anketi	Haziran		

(G) Gerçekleşme

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Hatice Erkiletliođlu
Müdüř Yardımcısı
hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdüřü
alper.gurler@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.